

Antropologia

En marxa un projecte per apropar el patrimoni dels Ports a les escoles

La maleta viatgera es compon de materials per adquirir coneixements i eines per interpretar l'arquitectura tradicional

NEREA SERRA
HORTA DE SANT JOAN

Aquest cap de setmana s'han celebrat les III Jornades d'oficis i arquitectura tradicional als Ports a Horta de Sant Joan. L'edició d'enguany s'ha centrat en el patrimoni cultural vinculat a l'ofici de pastor, els reptes que planteja en relació amb la seva salvaguarda i a la conservació del patrimoni construït en aquest paisatge cultural.

Les jornades han comptat amb xarrades, taules rodones i una degustació de productes locals. Un dels actes destacats d'aquesta edició ha estat la presentació de la Maleta Pedagògica 'El patrimoni immaterial i l'arquitectura tradicional dels Ports', un projecte didàctic creat per Inclita Cultura, un equip d'antropòlegs format per Ingrid Bertomeu Cabrera i Maite Hernández Sahagún, amb el suport de l'Ajuntament d'Horta de Sant Joan i del Ministeri de Cultura i Esports del Govern d'Espanya a través de la línia de subvencions per ajudar a projectes de conservació del patrimoni immaterial. Aquesta iniciativa té l'objectiu d'apropar el patrimoni cultural

La iniciativa proposa concloure el procés d'aprenentatge amb treball de camp

a les escoles i posar-lo en valor. La maleta, dirigida a alumnes de primària, consta de materials didàctics que permetran als estudiants adquirir coneixements i eines per interpretar l'arquitectura tradicional com una forma per conèixer i entendre el paisatge i l'entorn, tot des d'un punt de vista transversal que engloba matèries com matemàtiques, coneixement del medi, arts, competències digitals o educació física. El dossier està presentat dintre una maleta i també ofereix guies per als professors amb eines sobre l'aplicació dels continguts, material i documents per a les classes i models que l'alumne pot fer servir a l'aula durant les activitats proposades.

La maleta ofereix guies per als professors amb eines sobre com aplicar els continguts. FOTO: JOAN REVILLAS

El pastor Domènec Niella Pitarch va mostrar l'ofici amb una activitat familiar. FOTO: JOAN REVILLAS

La iniciativa va sorgir el 2019 per part d'Inclita Cultura quan l'equip d'antropòlegs va proposar el 'Pla estratègic de salvaguarda i transmissió dels coneixements i tècniques vinculats als oficis de l'arquitectura tradicional identificats al Mas de Burot', situat a Horta de Sant Joan, que va comptar amb el suport de l'Ajuntament de la localitat i del Ministeri de Cultura. Dintre aquest mateix projecte

sobre el Mas de Burot, es van dur a terme activitats amb l'escola del municipi, les I Jornades d'oficis i arquitectura tradicional als Ports i es va impulsar la 'Xarxa de coneixement científic entorn l'arquitectura tradicional i popular de les Terres de l'Ebre'. Seguint en aquesta línia estratègica, el 2020 es va implementar el projecte de salvaguarda 'El patrimoni immaterial en el context arquitectònic

del paisatge cultural dels Ports', amb Inclita Cultura a la direcció i coordinació i es van celebrar les segones jornades patrimonials i una nova edició del curs de formació de guies. També es va crear la maleta pedagògica que proposa concloure el procés d'aprenentatge amb una visita guiada al Mas de Burot per tal d'aplicar sobre el treball de camp els coneixements adquirits a l'aula.

Amb l'objectiu de donar a conèixer el projecte, es va animar a personal docent a assistir a la presentació, que va tenir lloc dissabte a la tarda. «Vam convidar alguns mestres a venir per a descobrir la maleta. Considerem que aquest acte ha estat molt útil, ja que ens hem trobat amb molts professors interessants en saber com la poden treballar. Ens han demanat més informació perquè estan interessats a poder-la dur a terme en les seves respectives escoles», ha explicat l'antropòloga Maite Hernández.

L'ofici de pastor

La programació per aquests dos dies ha comptat amb conferències, xarrades i taules rodones centrades en l'ofici de pastor, el seu pa-

Les activitats han comptat amb la participació d'antropòlegs i ramaders

trimoni i conservació. En els actes hi han participat experts en el camp de l'antropologia i l'etnologia, però també gent que viu l'ofici diàriament, com el pastor i creador del projecte cabrabanca, Cat, Domènec Niella Pitarch que ha participat en una taula rodona sobre l'ofici i la seva relació amb el paisatge cultural i en una activitat sobre la feina.

En totes aquestes activitats han acudit visitants interessats a conèixer més sobre el patrimoni immaterial d'un ofici tradicional com és el del pastor. «Les jornades han estat satisfactòries. En el marc d'una pandèmia no és fàcil gestionar que vingui gent, però hi han participat tant persones d'Horta com gent d'altres zones de Catalunya, així com de Castelló o estrangers que resideixen al territori», explica l'antropòloga que destaca la diversitat de públic: «la mostra de l'ofici de pastor va ser de caràcter més familiar, en canvi el dia anterior era un públic més interessat en la cultura, pel mateix ofici i pel patrimoni. Diumenge a la tarda el públic era més divers».